

CovidCon 2022 aneb Jak nás pandemie formovala

Petra Řoutilová

Po dvou letech proběhla v Městské knihovně v Praze opět konference CovidCon. Od první se lišila nejen přednášejícími, ale také náladou. V roce 2020 převládalo vzrušení, jak knihovny ten covid pomocí stále pokročilejší techniky a sociálních sítí pěkně převezly a zvládly poskytovat své služby i se zavřenými dveřmi. Letos bylo poznat, že covid nás už tolik netrápí a spíše se zamýšlíme, jak otevřít své dveře ještě víc dokořán prchajícím Ukrajincům. To ovšem neznamená, že CovidCon ztratil na své kvalitě. Opět své příspěvky představilo mnoho knihovnic a knihovníků a program byl „nadupaný“ od rána až do odpoledne. Program byl rozdělen do tří hlavních sekcí. Ta dopolední se nesla ve znamení služeb, které covid přinesl či vzal. Jako první se svým příspěvkem vystoupil Miloslav Linc z Městské knihovny v Praze. Příspěvek připravil společně s Janem Černeckým ze Severočeské vědecké knihovny v Ústí nad Labem, ale ten zrovna zcela tematicky ležel doma „s covidem“. Jejich příspěvek se jmenoval COVID aneb Cesta tam a zase zpátky, což jistě milovníci Tolkiena ocení. Řeč byla o pořádání CoronaConu, který proběhl celkem 3x. A pokaždé byl technicky dokonalejší a vyspělejší. Problém byl v tom, že se lidem do online prostoru moc nechtělo. Během tohoto příspěvku zazněly dvě otázky k zamyšlení. Proč knihovny nemají jeden centrální kanál, který by mohly sdílet? Proč nepozveme do knihoven v ČR pomocí online vysílání nějaké zahraniční autory? Je pravda, že díky online přenosům se vzdálenost zahraničních zemí výrazně zkrátila.

Dalším příspěvek měla Petra Landsmannová z Knihovny města Hradce Králové. Mluvila o městských venkovních hrách, v nichž se městská knihovna v době covidu stala skutečným přeborníkem. O hrách jsme ve zpravodaji už několikrát psali.[1]

Po městských hrách následovala prezentace Radky Maňákové ze vzdělávací firmy Team Test Proměna světa a její vliv na stanovování cílů v organizacích. Jak dosáhnout svých cílů v dnešní spletité době, tak aby dávaly stále smysl? Je prý potřeba stanovovat své cíle maximálně na měsíc dopředu. Jsme „piloti v novém vesmíru“, tak musíme více experimentovat.

Po paní Maňákové se chopila slova Hana Landová z Asociace knihoven vysokých škol a České zemědělské univerzity v Praze. Mluvila o dotazníku, který zkoumal, jak se proměnilo uvažování studentů, pedagogů nebo knihovníků. Z výzkumu např. vyplynulo, že studenti se do campusu vracejí, ale už tam netráví tolik času jako dřív. Na druhou stranu je vidět, že společná práce a shlukování studentům chyběly.

Po coffeebreaku se na pódium dostavil Jan Kaňka z Krajské knihovny Františka Bartoše ve Zlíně a mluvil o jejich nové službě Zásilka, tedy o posílání knih čtenářům poštou. A prý to nebylo úplně jednoduché rozhodnutí, protože se nejprve museli naučit důvěřovat čtenářům bez jakéhokoli kontaktu. Nyní se služba používá namátkově. V budoucnu by se online katalogy měly stát e-shopem, aby byla služba ještě lépe dosažitelná.

Knihoboxy. To bylo téma následujícího příspěvku, se kterým přišla Milada Danyiová z Městské knihovny Most. Inspirovali se v zahraniční knihovně v Chemnitzu, kde tuto službu už nabízeli. Inspirace byla, a tak přikročili k realizaci. Zvolili mechanické boxy, které nejsou přímo napojeny na knihovnický systém. Museli k nim přidat speciální zámečky s číselným kódem. Pak následovalo přizpůsobení služby v programu Tritius a vychytání počátečních problémů. Dnes jsou boxy využívány z 50 %. O svých zkušenostech ze získání a fungování knihoboxů mluvila i Jarmila Poupová z Městské knihovny Klatovy. Rozdíl oproti Mostu byl ten, že si knihoboxy pořídili automatizované a přímo je propojili s Tritiem. Ale ať už nám knihoboxy pomáhají jakkoli, úsměv knihovnice nenahradí! To bylo hezké zakončení prezentace paní Poupové.

Knihovnice z Městské knihovny Třinec zvolily netradiční příspěvek. Onlajny bez lajny, jak byl nazván, připravily v podobě krátkého videa, ve kterém představily své online aktivity v době covidové.

První sekci uzavřel příspěvek Daniela Bechného ze Studijní a vědecké knihovny Plzeňského kraje a Ivy Malinové z Městské knihovny v Praze Haló, proč je koček málo? Knihovny byly zavřeny, tak jak získat ověřenou registraci čtenáře a neporušit žádná pravidla? V SVK PK zvolili telefonickou registraci, v MKP registrují čtenáře v Zoomu.

Ještě před obědem se stihla i druhá sekce dne, která se zaměřila na to, jak změnil covid využívanost knihoven. Zde vystoupila například Zdenka Andree ze Severočeské vědecké knihovny v Ústí nad Labem se svým příspěvkem Co budeme dělat dál a na co jsme (ne)zapomněli. Řeč byla o tom, jak v Ústí nad Labem tvořili novou koncepci na roky 2021–2024 s výhledem do roku 2027.

Zajímavou sekcí byla i ta poslední, odpolední. Jak se covid propsal do interních vztahů a týmů. Jako první vystoupil Josef Bolek z Městské knihovny v Praze a mluvil o problémech v interní komunikaci během covidu. Covid je zastihl v době, kdy

instalovali RFID (samoobslužné půjčování) a potřebovali mnohem více informací a spolupráce než doposud. Pan Bolek mluvil především o frustraci z nedostatku komunikace s kolegy a vedením z důvodu protipandemických opatření.

Když se slova chopila Radomíra Kodetová, ředitelka Krajské knihovny v Pardubicích, hned si vysloužila pozornost všech. Mluvila o rozvolněné morálce v týmu a neochotě zaměstnanců vrátit se do starých, předcovidových kolejí. Bylo potřeba znovu nastolit pravidla pracovního procesu. Jak? Vybrala strategii postavit zaměstnance proti vedení nepopulárním nařízením, např. dočasným zrušením pružné pracovní doby. Zaměstnanci se pak semknou a vytvoří jednotný tým. Kromě toho ale samozřejmě probíhala jednání se zaměstnanci, byly vytvořeny odpočinkové zóny pro služby, vyvíjela se snaha o lidský přístup k jednotlivcům. Současný stav v pardubické knihovně je ten, že po 3 měsících se kolektiv stabilizoval. Znamená to více zkrácených úvazků, návrat k pružné pracovní době, cílené vzdělávání v měkkých kompetencích nebo zařazení společných aktivit zaměstnanců.

Krise v ráji, tak zněl název dalšího příspěvku v této sekci. Přednesla ho Martina Wolna z Knihovny Třinec. Mluvila o svém vlastním vyhoření, kdy dokonce chtěla knihovnu opustit. Možná i proto si pozdě všimla krize v týmu. Poté přišel covid a bylo nutné několik lidí propustit. Lidé, co zůstali, se postavili proti ní. Nakonec vše společně zvládli a dnes už opět fungují jako tým. Na závěr mluvila paní Wolna o tom, že jaká je energie na pracovišti a jaké jsou vztahy v týmu, to závisí především na řediteli. A vztahy v týmu jsou na pracovišti to nejdůležitější!

A to je myslím dobrá tečka za mým ohlédnutím za konferencí CovidCon 2022. A kdo ví, jaký název ponese konference v příštích letech... třeba KrizeCon, jak naznačovali pořadatelé na jejím začátku. Jen čas ukáže...

Kontakt na autorku: petra.routilova@svkhk.cz

[1] Např. LANDSMANNOVÁ, Petra. Nová hra Salon republiky aneb Skryté příběhy konečně v Hradci Králové. *U nás: knihovnicko-informační zpravodaj Královéhradeckého kraje*. 2022, 32(1), 42. ISSN 0862-9366.

DUBNOVÁ, Markéta. Městské hry v KMHK. *U nás: knihovnicko-informační zpravodaj Královéhradeckého kraje*. 2021, 31(3), 12-14. ISSN 0862-9366.

KOŠŤÁLOVÁ, Iva. V létě jsme se vydali po stopách hradeckých spisovatelů. *U nás: knihovnicko-informační zpravodaj Královéhradeckého kraje*. 2021, 31(3), 15. ISSN 0862-9366.